

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-277-7-207>

**THE USE OF INNOVATIVE TECHNOLOGIES
IN THE TEACHING OF LEGAL DISCIPLINES IN INSTITUTIONS
OF HIGHER EDUCATION (TSIP)**

**ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
ПРИ ВИКЛАДАННІ ЮРИДИЧНИХ ДИСЦИПЛІН
У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ (ТРВЗ)**

Seleznyova O. M.

*Doctor of Legal Sciences,
Associate Professor,
Head of the Department of Professional
and Special legal Disciplines
Bukovinian University
Chernivtsi, Ukraine*

Селезньова О. М.

*доктор юридичних наук, доцент,
завідувач кафедри професійних
та спеціальних правових дисциплін
ПВНЗ «Буковинський університет»
м. Чернівці, Україна*

Юриспруденція є доволі складною, логічно побудованою наукою, що, як правило, передбачає чітке дослівне трактування термінології. Вивчення сукупності «сухих» фактів студентам юридичних факультетів дається важко, із застосуванням великої кількості розумової енергії. Для покращення процесу сприйняття навчальної інформації викладачу необхідно вміти застосувати на практиці пропонований сучасною наукою методологічний інструментарій і за допомогою певних нестандартних/інтерактивних форм подачі нормативно-правового матеріалу полегшити процес оволодіння новими знаннями. Одним із таких методологічних інструментів є застосування на заняттях теорії розв'язування винахідницьких задач (ТРВЗ).

Метод ТРВЗ був запропонований ще в середині 1950-х років письменником-фантастом Генріхом Сауловичем Альтшуллером. Проте популярності цей метод почав набирати у 1990-х роках у зв'язку з потребою у суспільстві молодих фахівців, які були б соціально адаптовані до сучасної дійсності, володіли критичним (або взагалі нестандартним) мисленням, формулювали позицію на визначені явища, пропонували своє бачення вирішення конкретної ситуації.

У чому ж полягає метод ТРВЗ? Використовуючи творчі начала, створити варіативну пропозицію вирішення певної ситуації (задачі). Чи можна застосувати цей метод при підготовці спеціалістів

юридичного профілю? На нашу думку, можна і потрібно, оскільки це розвиває в майбутніх правовиках спостережливість, концентрацію, уміння оволодіння ситуацією, позбавляє розгубленості перед нестандартними ситуаціями (що в житті відбувається доволі часто).

Метод ТРВЗ можна застосовувати при вивченні різних навчальних дисциплін як при здобутті першого ступеня вищої освіти (бакалаврат), так (особливо актуально та відчутно по результатам) при здобутті другого (магістерського) рівня здобуття вищої освіти.

Розглянемо приклади задач, які можуть бути застосовані при викладанні юридичних навчальних дисциплін:

– у часи Середньовіччя доволі часто відбувався суд над тваринами (в основному, домашніми). Застосовувалися такі міри відповідальності, як побиття палками, утоплення, повішання. За які правопорушення відбувалися такі дії? Чи правомірні вони? Що спонукало людське суспільство прийти до таких дій, а згодом відмовитися від них? (навчальна дисципліна «Історія держави і права зарубіжних країн»);

– на центральних вулицях Техасу (Сполучені Штати Америки) законодавством забороняється прогулюватися босоніж. За скоєння такого «правопорушення» передбачається відповідальність у вигляді штрафу розміром 5 доларів. Чим зумовлено встановлення відповідальності за зазначені дії? Чи відповідає розмір штрафу скоєним діям? (навчальна дисципліна «Адміністративне право»);

– Ярослав Гашек вважав, що юрист змусить вас повірити, що людина вкусила собаку, а не навпаки. Доведіть це твердження. Наведіть приклади аргументації на ситуаціях: не людина закрила двері, а двері зачинилися і закрили людину; не людина вбила ножом, а ніж вбив людину; не людина отруїла іншу людину, а отрута вбила людину тощо (навчальна дисципліна «Кримінальне право»).

Таких задач можна створити доволі багато з різних юридичних фактів, цікавих ситуацій в правовому полі, та застосовувати на практичних або семінарських заняттях для переключення уваги, створення аналогій, уникнення стереотипів, пошуку протиріч. Це активізує розумову діяльність студентів, поєднує здобуття ними як *hard skills*, так і *soft skills*, і загалом разом з іншими методами обумовлює підготовку фахівців такого рівня, якого потребує сучасне суспільне замовлення.